

Information om din behandling med MAOB hämmare

Läkemedelsnamn:

Rasagilin (eller Azilect)
Safinamid (eller Xadago)

Detta blad är till för att hjälpa dig förstå hur din nya medicin fungerar, vad målet med behandlingen är och vad du bör vara uppmärksam på.

Vad är en MAOB hämmare?

MAOB (mono-amino-oxidas typ B) är ett enzym som bryter ner dopamin i hjärnan och MAOB-hämmare blockerar detta enzym. Därigenom blir mer dopamin tillgängligt i hjärnan.

Försämrad rörelseförmåga i form av långsamhet (bradykinesi) i kombination med viloskakningar eller muskelstelhet kallas Parkinsonism och beror på att hjärnan har nedsatt dopaminsignaler. Dopamin är ett signalämne som bildas i särskilda nervceller och som behövs för många funktioner i hjärnan. Vid Parkinsons sjukdom, som är den vanligaste orsaken till Parkinsonism, har hjärnan brist på signalämnet dopamin. Om man har lindriga symtom tidigt i sjukdomen kan MAOB-hämmare förstärka den naturliga dopaminsignaleringen för att minska symtomen. MAOB-hämmare kan också användas för att förstärka och förlänga effekten av levodopa, det vanligaste läkemedlet mot Parkinson-symtom.

Vad är målet med behandlingen?

Alla behandlingar mot Parkinsonism/Parkinsons sjukdom syftar till att minska konsekvenserna av sjukdomen genom att ge hjärnan förutsättningar att arbeta mer normalt. Därigenom förbättras dina möjligheter till en aktiv vardag där du kan göra det du behöver och vill.

MAOB-hämmare kan tidigt i sjukdomen förbättra symtom som långsamhet, påverkad finmotorik, skakningar, stelhet, hållning, balans, gång, "hjärndimma" och koncentrationssvårigheter. Effekten brukar vara måttlig om MAOB-hämmare används som enda behandling. I senare delar av sjukdomen kan MAOB-hämmare minska problemet med "off-fluktuationer", så kallade dosglapp. Man har studerat om MAOB-hämmare som rasagilin skulle bromsa förloppet av Parkinsons sjukdom, men eventuella sådana effekter är små och osäkra och MAOB-hämmare används därför i symtomlindrande syfte.

När vet du om läkemedlet fungerar?

De två MAOB-hämmarna binder olika hårt till enzymet MAOB. Rasagilin binder permanent och verkar tills kroppen bildat nytt MAOB. Det räcker därför med en låg daglig dos för att inom 1-2 veckor få fullständig hämning av MAOB. Gynnsamma effekter kan ta ännu längre för att utvecklas helt och det tar mer än vecka för effekten att försvinna om man avslutar

behandlingen. Safinamid binder bara kortvarigt vilket kan vara en fördel om man vill kombinera med vissa antidepressiva läkemedel.

Om biverkningar

Risken för biverkningar är mindre än chansen att du har god effekt av läkemedlet. Vissa biverkningar är övergående, så om de inte är för besvärliga är det värt att vänta och se. Risken för biverkningar av MAOB-hämmare är relativt liten, särskilt om det används tidigt i sjukdomen. Eftersom både rasagilin och safinamid ger fullständig hämning av MAOB redan på lägsta dosen är det sällan möjligt att undvika biverkningar genom att minska dosen, så är biverkningarna störande behöver du avsluta behandlingen.

- Livliga drömmar: Om man tidigare haft en tendens att leva ut drömmar genom att ropa eller sparka så kan detta fenomen förstärkas av MAOB-hämmare.
- Kärlkrampssymtom: Med detta menas en känsla av trängsel i bröstet eller bröstsmärta. Det kan drabba enstaka personer inom ett par veckor efter start av MAOB-hämmarbehandling. Om det sker ska behandlingen avslutas, och då förväntas symtomen upphöra. Eftersom kärlkramp är ett allvarligt symtom ska man alltid kontakta vården för att utvärdera hjärtats aktivitet med EKG om detta symtom uppstår.
- Lågt blodtryck: Kan förekomma, men är ovanligt med moderna MAOB-hämmare.
- Uppvarvning: En sak som kan upplevas positivt med MAOB-hämmare är en känsla av mer energi. Ibland blir den effekten för stark och då behöver man avbryta behandlingen.

Biverkningar som kan uppstå på grund av ökad levodopaeffekt, dvs när MAOB-hämmare används i tillägg till levodopa:

- Överörlighet: Oförmåga att vara still är en biverkan av levodopa när detta används efter 5-10 års sjukdom. Om fenomenet ökar efter start av MAOB-hämmare kan levodopadoserna behöva minskas. Notera dock att det finns rapporter om att överörlighet kan minskas av safinamid när det används i högre dos. Kontakta din mottagning om du får ökad överörlighet efter start av MAOB-hämmare.
- Synillusioner/hallucinationer: Är ovanligt om man använder MAOB-hämmare ensamt, men behöver man även behandling med levodopa och/eller agonist ökar risken. Även här kan man eventuellt få bort biverkan genom att minska andra läkemedel. Kontakta din mottagning om du får synillusioner/hallucinationer efter start av MAOB-hämmare.
- Påverkad impuls kontroll: Detta är en biverkan som är vanligare med dopaminagonister, men har beskrivits även med MAOB-hämmare. Kan t.ex. yttra sig som att man fastnar i köpbeteende, tankar på sex eller spelande. Avbryt behandlingen om denna biverkan uppkommer.
- Om du även behandlar med antidepressiva läkemedel eller morfinliknande läkemedel (tramadol, petidin, fentanyl), Johannesört, migränläkemedel: I mycket ovanliga fall kan MAOB-hämmare samverka ogynnsamt med dessa läkemedel. Tala alltid om för din läkare vilka läkemedel (inklusive naturläkemedel) som du använder. Ofta går det bra att hitta kombinationer som är säkra att använda.